

Redding jeneverbesstruweel door volhardende werkgroep

■ Ommetje Kraloo: kleurrijk wandelboekje met routekaart

Met 4000 hectare is Nationaal Park Dwingelderveld het grootste natte heidegebied van West-Europa. Het is onderdeel van het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden, door de Europese Unie aangewezen als Natura-2000 gebied. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer beheren het nationaal park. Vooral aan de randen zijn jeneverbesstruwelen.

Fiets je vanaf de Kraloërweg het Commissaris Cramerpad op richting het Holtveen, dan zie je in het gedeelte vóór het veerooster links en rechts van het pad jeneverbesstruwelen staan. Dat gedeelte is particulier bezit van mevrouw M. Moret. Om het jeneverbesstruweel in al haar schoonheid te redden en te zorgen voor broodnodige verjonging, is hier de afgelopen twaalf jaar gigantisch veel werk verzet. De jeneverbesstruik is een conifeer, evenals grove den en taxus. De struik is tweehuizig. Aan de vrouwelijk struiken groeien op bessen gelijkende kegelvruchten die na drie jaar zwart en rijp zijn. Voor het voortbestaan van deze oer-Drentse struik zijn twee voorwaarden van essentieel belang: licht en lucht. De jeneverbessen langs het Commissaris Cramerpad stonden grotendeels in de scha-

duw van eiken en dennen te kwijnen. Twaalf jaar geleden richtte Henk Mulder uit Havelte de Jeneverbesbrigade Kraloo op, onderdeel van het reeds bestaande provinciale Jeneverbesgilde. Hij vroeg mevrouw Moret om toestemming hier jeneverbesstruiken vrij te zetten. Stichting Landschapsbeheer Drenthe werd om advies en gereedschap gevraagd. De enthousiaste groep toog aan het werk en verwijderde struiken en bomen. Mevrouw Moret kwam regelmatig kijken, toonde zich tevreden en schonk de groep een motorzaag om ook dikke bomen bij jeneverbesstruiken weg te halen. De bestaande struiken kregen weer licht en lucht. De wind moet door het struweel kunnen waaien. Na enkele jaren kwamen de eerste zaailingen, piepkleine jonge jeneverbessen, in kaart gebracht door

Henk Mulder legt mevrouw Moret het beheer uit, 24 maart 2015. Foto's Hero Moorlag

Henk Mulder. Maar men wilde meer. De bessen kiemen in zand met weinig meststoffen. Men ging aan beide zijden van het pad plagen, licht bekalken en bessen inzaaien. Het succes bleek fenomenaal. Meer dan vijftig 'jonkies' kwamen op. Jonge jeneverbessen zijn kwetsbaar, omdat hun naalden nog zacht zijn. Voer voor schapen. Maar hier lopen geen schapen, dus ontstond er een nieuw struweel van struiken, tot genoeg van mevrouw Moret en Jan van Ginkel, een van de oprichters van het Jeneverbesgilde.

Wandeling door de historie

Als afronding van de werkzaamheden schreef Henk Mulder onlangs het bijzonder aardige boekje 'Ommetje Kraloo'. Mulder vertelt over de voorlaatste IJstijd, het ontstaan van het Dwingelderveld, de heide, de schapen en het potstalsysteem en uiteraard over het jeneverbesstruweel. In het boekje is een prachtige wandeling opgenomen van zeven kilometer. De duidelijke handgetekende routekaart op de middenpagina's is gemaakt door Siemen Dijkstra uit Dwingeloo. De route start op fietsknooppunt 08 bij

Jonge jeneverbesstruiken in het plangebied.

Eursinge en voert de wandelaar over de Ruiner Aa naar buurtschap Kraloo.

Via het jeneverbesstruweel langs het Commissaris Cramerpad gaat de wandeling langs het Holtveen naar buurtschap Nuil en terug naar Eursinge. De geschiedenis van de buurtschappen vind je in het boekje, compleet met foto's en historische kaarten. Op de laatste pagina's staan weetjes over de jeneverbes en Waggel

Jan, een historische figuur die de bessen plukte voor apothekers en jeneverstokerijen. Wie houdt van kokkerellen, leze het recept voor Kraloër Kiepepap. Het boekje is te bestellen bij Henk Mulder, telefoon 06 51331619, maar ook verkrijgbaar in bezoekerscentrum Dwingelderveld, B&B's, horecabedrijven, recreatieparken en TIP's (VVV's). ■

Hero Moorlag

Commissaris Cramerpad met links en rechts jeneverbesstruiken.

Afwisselende wandelroute Takkenhoogte-Meeuwenveen bij Zuidwolde

Het seizoen om te gaan wandelen en fietsen is weer aangebroken. Vandaar dit keer een wandeltip. De paarse paaltjesroute Takkenhoogte-Meeuwenveen van 4,5 ki-

lometer heb ik onlangs zelf gelopen en is een echte aanrader. Op onze site www.eindjeomindren.nl hebben we overigens meer fiets- en wandelroutes staan om het Reestdal te leren kennen. Natuurgebied Takkenhoogte-Meeuwenveen ligt langs de Nieuwe Dijk, vier kilometer ten zuiden van Zuidwolde, op de noordflank van het Reestdal. Vanaf het moment van oplevering in 1997 is dit terrein, in beheer bij Het Drentse Landschap, uitgegroeid tot één van de mooiste natuurgebieden van Zuidwest-Drenthe. Landschappelijk sluit het aan op twee andere natuurgebieden, ook in het beheer van onze stichting zijn: De Wildenberg en Rabbinge langs de Reest. Tijdens de gemarkeerde wandelroute Takkenhoogte-Meeuwenveen kom je naast mooie natuur ook veel dieren tegen. Zo worden

hier regelmatig bijzondere vogelsoorten gespot, grazen er Schotse Hooglanders en is er een gedeelte waar schapen het landschap nóg mooier maken. Aan de ene kant van de weg ligt het Meeuwenveen met Meeuwenplas. Aan de andere kant Takkenhoogte. De wandelroute is niet geschikt voor rolstoelen of kinderwagens. Honden zijn hier, mits aangelijnd, op het grootste gedeelte van de wandelroute toegestaan. Er is een klein stukje waar honden niet welkom zijn (waar schapen grazen), maar daar kun je een alternatief stukje van de route volgen.

Bijzondere wilde planten

In dit natuurgebied is een soortenrijke heidevegetatie te vinden. Niet alleen de moeraswolfsklauw, maar ook de zeldzame grote wolfsklauw groeit hier. Ook worden er toenemende aantallen

gevlekte orchissen gezien. Dwergviltkruid, moeraskartelblad, bleekgele droogbloem en twee soorten zonnedauw zijn andere bijzondere planten. Als je geluk hebt, lukt het misschien om vanaf de kijkheuvel de grauwe klauwier te spotten. Deze vogel broedt in lage struikjes langs de rand van begraasde natuurterreinen. Ze hebben de gewoonte om prooidieren te 'spietsen' op prikkeldraad, doornen van bramen of meidoorn om ze later op te eten. De naam 'klauwier' slaat op dat 'spietsen', dat ook door de klapster wordt gedaan. Start vanaf de parkeerplaats, Nieuwe Dijk 26. Je kunt je auto hier gratis parkeren en vanaf de parkeerplaats direct beginnen met wandelen (én genieten). ■

Paulien Zomer, Stichting Het Drentse Landschap

Schotse Hooglanderkoe met kalveren. Foto's Paulien Zomer

Schonebeker heideschaap bij het Meeuwenveen.